

RAIKKÜLA

LEHT

Nr. 11 (53) NOVEMBER 1991

AEG PEAB ANDMA ARUTUST

Eesti Vabariigi maareformi seadus ja praegu ÜN töös olev põllumajanduse omandireformi seaduse eelnõu on andnud Eesti rahvale üldse ja maarahvale eriti kõvasti mõtlemisainet. Äratanud lootusi ja tekitanud nõrdimust, vallandanud tuliseid vaidlusi ja viinud käegalõõmiseni kõigele. Küsimusi ja lahendust ootavaid probleeme on mustuhat, mõistlikke vastuseid ja vähemalt suurt enamust rahuldavaid lahendeid pole aga kellelgi käisest puistata.

Kõigepealt kummitab 27. detsember 1991. Kes selleks ajaks pole oma otsustamisega ühele poole jõudnud, on omast ilma. Ei mingit kaksipidi mõtlemist — just nagu aastal 1940. Ainult selle erinevusega, et hiljem võid oma seaduslikku vara riigilt tagasi osta — kui raha on.

Nii ongi omanik (ametlikult endine omanik) või selle õigusjärglane pärija sattunud sundseisu. Meeletud järjekorrad arhiivides ja perekonناسeisuosakondades kõikvõimalike tõestusdokumentide hankimiseks, teisalt avalduste laviini alla upuvad võimete piiril töötavad ametnikud.

Kogu tuhuva bohu kroonib

suur teadmatus. Kui võtta tagasi maa, siis millega seda harida, kust saada loomad, seeme, väetis? Millega kõige eest tasuda või aitavad majandid vähehaaval järje peale? Anda maa rendile? Kellele? Võib-olla kevadeks on majandi hinge kell juba löönud? Võtta kompensatsioon? Keegi ei oska praegu rehu-

davalt vastata, mida see sõna praktiliselt tähendab, missugune on selle sõna materiaalne väljund, näiteks maa hind. Milliseks kujuneb maamaks? Kas oletatav rent katab nõutava maamaksu?

Mis saab suurmajanditest ja nende varast? Sellele küsimusele otsiti vastust (Järg pöördel)

AEG PEAB...

(1. lk. järg)

Raikküla kolhoosi volinike laiendatud koosolekul ja 19. novembril Raikküla kolhoosi klubis rahvarohkel kärajatel, kus osavõtjaid oli mitmest maakonnast ja paljudest majanditest. Kõneaineks nii esimesel kui teisel päeval oli omandireformi korraldamine. Olgugi et arutatavat seaduseelnõu pole rahvale tutvustatud, oli ometi teada, et ühismajandite tegevus ja nende varade jaotust plaanitakse n. ö. käskkorras ja väljaspool majandite moodustatud komisjonide kaudu (valla tasandil).

Et teada saada meie majandirahva arvamust edaspidise ühistegevuse jätkamiseks, tehti mitteametlik küsitlus. Saadeti välja 330 küsitluslehte. 14 inimesega ei õnnestunud kohtuda, 9 inimest ei vastanud. Ühistegevusele eitavalt vastas 5 inimest ehk 1,5%, jaatavalt 302 inimest ehk 91,5%. Reformi vajadust ei välistatud, kuid ei olnud nõus põhjendamata kiirustamisega. Moodustati kohalik reformikomisjon, kuhu kolhoosi poolt valiti Tõnu Rahula, Jaak Kildvee, Vilme

Kullerkupp, Heiki Sassian, Aavo Luukas, Laine Oga, Harri Kuusemets, Sulev Kalda, Asta Satsi, Ain Oraste, Leino Luks ja Mari-Ann Siiniallik + valla ja talunike esidajad.

Toetati Rapla maavolikogu seisukohta Eesti Vabariigi põllumajanduse omandireformi seaduse eelnõu suhtes.

Raikküla kärajatel 19. novembril olid rahva ees vastust andmas Juhana Telgma, Arvo Sirendi, Lembit Arro, Avo Mölder, Heldur Peterson, Hanno Schotter ja Ivar Raig. Ei puudunud ka põllumajandusminister Harri Ounapuu.

Olgu siinjuures mõningad väljavõtted sõnavõttedest:

A. Tuisk: «Läheneb on hetk, kus lüüakse hingekeha majandele. Paraku tahetakse hingekeha lüüa ka majandi töötajale, justnagu oleksid nemad milleski süüdi.»

J. Telgma: «Probleemistik maaelu komisjonis: 1) pole selge, mis ikkagi on kolhoosi omand, 2) missugused on omaniku õigused, 3) mõisted «rahva osak», «töötaja tööpanuse osak» jne.

A. Sirendi: «Praeguse muutsipaliseerimise nime all tahetakse uuesti teostada vägivaldset natsionaliseerimist ja vara võõrandamist.»

A. Mölder: «Halb on see, et alustame põllumajanduse omandireformi tingimustes, kus puudub selge riiklik põllumajanduslik kontseptsioon.

Varade ümberhindamine 2-4kordse suurenemise suunas tähendab, et pole enam rentijaid ja eeldab põllumajanduse tegelikkust laostumist.»

H. Peterson: «Peaks siiski määratama tähtaeg, kus saaks selgeks, kes hakkab talunikuks, kes läheb ühistusse ja kes võtab kompensatsiooni.»

I. Raig: «Erastamine toimugu igal pool ühise põhimääruse järgi.»

Kärajatel võeti vastu pöördumine vabariigi valitsuse ja ÜN poole, kus kokkuvõtlikult väljendati rahulolematust EV valitsuse väärade põllumajanduspoliitika, reformiseaduste rakendusdokumentidega venitamise ja nimetatud seaduse eelnõu rahva arutelule mittepanemise pärast (vt. «Ühistöö» nr. 137 «Kellele lüüakse hingekeha?»).

Loomulikult oli ka neid, kes selliseid seisukohti täielikult või üldse ei jaganud, kuid need jäid suuresti vähemusse.

Kuigi sõnavõtte oli emotsionaalsemaid ja kaineid, jäi kokkuvõttes ju kõik ainult jutu tasemele, et südameilt ära öelda ja oma isiklikku seisukohta väljendada. Jääb üle valitsuse ja seadusandja tarkusele ja otsustusvõimele loota, et nad põllumajanduse omandireformi seaduse väljatöötamisel ka rahva arvamust kuulda võtaksid. Elame-näeme!

Küll aeg annab arutust.

ERNI TAMMARU

Arge loobuge oma omandiõigusest!

Kolhoosi esimees tuletab kõigile endistele omanikele või nende õigusjärglastele meelde, et tingimata on vaja esitada hiljemalt 27. detsembriks (mida varem, seda parem) Raikküla vallavalitsusele avaldused võõrandatud maa ja kolhoosi ühistatud vara kohta (loomad, inventar, hooned jne.).

Tuleb arvestada, et pärast nimetatud kuupäeva kaotatakse omandiõigus maale ja ühistatud varale või selle kompenseerimisele.

Nalja

Tihe udu kattis tee, isegi paari meetri kaugusele polnud suurt midagi näha. Juba tund aega sõitsid teineteis järel kaks autot. Akitsest esimene peatus ja teine sõitis talle tagant sisse. Juhid hüppavad minasest välja.

— Miks pagana pärast te ilma igasuguse põhjuseta nii järsku pidurdasite?

— Ilma põhjuseta? Vaadake ikka hästi, ma sõitsin juba garaazi.

* * *

Uhte Chichago relvaarisse siseneb daam ja ütleb müüjale:

— Palun, kas te ei võtaks tagasi revolviiri, mis ma teilt täna hommikul ostsin?

— Miks, kas relv ei tööta? — Seda ma ei tea, kuid umbes tund aega tagasi sain teada, et mu mees jäi trammi alla.

* * *

Kaks kohtunikku jõid end maani täis ja nad peeti sündsusetu käitumise pärast kinni. Juhtus nii, et neil tuli teineteisele eksimuse eest otsus langetada. Esimene mõistis sõbrale tühise rahatravi. Teine esimesele kuus kuud.

«Kuidas?» raevutses see. «Mina määran sulle kahe-naelase trahvi ja sina tahad mind vastutasuks istuma panna?»

«Ma saan kõigest aru, kuid viimasel ajal on sellised juhtumid sagedamini. Täna näiteks on käsil juba teise kohtuniku sündsusetu käitumise asi.»

JUHATUSES

Oktoobrikuu juhatusel otsustati kohusetundliku tööst eest juubeli puhul premeerida:

Harald Kont 50. a. 50 rbl.
Elmar Kolberg 65. a. 200 rbl.
Mihail Kattai 55. a. 50 rbl.
Valve Ruumet 55. a. 50 rbl.

* * *

Sanitaarraiest lubati üles töötada palke:

Nikolai Murumetsal 10 tm,
Andres Andersonil 10 tm,
Ülo Pailkil 10 tm,
Henno Viheril 10 tm.

* * *

Töötajate avalduste põhjal otsustati aiamaad eraldada:

Laine Ogale 0,25 ha
Vambola Ogale 0,25 ha
Elgor Lehtsalule 0,25 ha
Hilda Svistunovale 0,25 ha
Viktor Svistunovile 0,25 ha
Argo Lepikole 0,25 ha
Uno Tõitajale 0,40 ha

Rahuldati Aivar Pajo ja Andrus Pajo avaldused nende üleviimiseks Rapla Taluliitu ja vabastada nad kolhoosiliikmest 1. novembrist 1991.

Helen Reinvarti avalduse põhjal vabastati ta töölt 7. novembrist 1991.

Seoses pensionile jäämisega rahuldati Valve Ruumeti avaldus tema töölt vabastamiseks 27. novembrist 1991.

Otsustati võtta korterijärjekorda Jelena Petrova.

Kuulati Ülo Tojaku avaldust, milles ta soovib kolhoosile müüdnud Kenava-Uue toa elamu koos laudaga tagasi osta.

Avaldus jäeti rahuldamata. Robert Ausi avalduse põhjal vabastati ta kolhoosi liikmest 9. oktoobrist 1991.

Vastavalt Ksenja Luukase avaldusele otsustati ta kohakaasluse alusel võtta veterinaararstiks 1. oktoobrist 1991.

* * *

Otsustati kanda loomakasvatuse kuludesse augusti- ja septembrikuus hukkunud loomade maksumus:

sead 6141.43 rbl.
veised 2379.09 rbl.
kokku 8520.52 rbl.

* * *

Inflatsioonist tingitult kor-

rigeerida järgmisi omahindu: piim 60.12 rbl. tonn, noorveiste kaaluüve 404.38 rbl. tsentner, sigade kaaluüve 397.18 rbl. tsentner.

* * *

Rita Vlassovale otsustati välja maksta esimene pool noore spetsialisti toetusest.

* * *

Otsustati kinnitada tärgklise müügihinnaks kolhoosi töötajale 7 rbl./kg.

Piima müügihinnaks kolhoosi töötajatele kehtestati 60 kopikat, võõrastele 1 rbl. 20 kop. liiter.

Piima müügi normiks kuus kinnitati kolhoosi töötaja või pensionäri kohta 25 liitrit. Üle nimetatud normi võivad osta paljulapselised pered.

Teistel normi ületanud piimaostjatel tuleb liitri eest tasuda 1 rbl. 20 kop.

Samas otsustati, et isikutel, kes pole kolhoosist tellitud liha kauplusest välja ostnud, arvestatakse tellitud kogus kvartalnormist maha ja hiljem ei väljastata.

Otsustati maksta oktoobrikuus 50% lisatasu töötajale, kes pole rikkunud töödistsipliini.

Ühisvankril läbi viie aastakümne

1. märtsil 1950 a. üldkoosolek otsustab üksmeelselt valimistel osaleda ja lõpetada hääletamine 100% juba hommikul kella kaheksaks.

1950. a. 30. aprillil vabastas üldkoosolek H. Käeseli esimehe kohustest ja valis esimeheks Endel Eriku. Juhatust täiendatakse August Lubasoga.

Kontor otsustatakse Kullamaa talust üle viia Uuetoale.

30. mail 1950 seisis kolhoosi üldkoosolek taas küsimuse es, keda valida esimeheks, kuna Erikut Tallinnas ei kinnitatud, valitakse Aino Kangur, kuid viimane keeldus tööle asumast. Nii jäigi kolhoos esimeheta kuni kolhooside ühinemiseni 10. juulil 1950.

«Oktoobri» 1949. a. aastaaruandest: kolhoosi liikmeid 79, neist töövõimelisi 45. Teraviljasaak 13,3 ts/ha, kartulil 102,5 ts/ha, Lehmi 30, sigu 33, lambaid 15, kanu 206 ja hobuseid 38. Rahaline tulu 95 724 rbl. Lehmalt piima 1942 kg. Normipäeva tasu 3,06 rbl. rahas, 3,7 kg teravilja, 1,9 kg kartuleid, 2,55 kg heina ja 4,7 kg põhku. Kolhoosi üldsuurus 730 ha, sellest põldu 222 ha.

«Lydia Koidula» asutamiskoosolekul oli 30 inimest. Kolhoosi esimeheks valiti Erich Nuga ja juhatuse liikmeiks: Juhan Lumberg, Alfred Baumeister, Anette Bergstein ja Aleksander Puntso.

Brigadiriks määrati Evald Kuusemets ja aednikuks Marie Ervin.

1950. a. 2. juuni üldkoosolek tunnistab esimees Erich Nuga töö ebarahuldavaks ja vabastas kohalt. Uueks esimeheks valiti Johannes Raudla. Kuigi üldkoosoleku otsust ei tühistatud, jäi Nuga kuni 28. juunini esimehe kohustustesse, kuna nähtavasti Raudla kandidatuuri ei kinnitatud.

«L. Koidula» aastaaruandest 1949. a.: kolhoosi liikmeid 84, neist töövõimelisi 35. Teraviljasaak 13,46 ts/ha, kartulil 127,2 ts/ha. Lehmi 26, sigu 15, lambaid 10, kanu 79 ja hobuseid 29. Rahaline tulu 60 700 rbl. Normipäevale: 3,50 rbl. rahas, teravilja 3,5 kg, kartuleid 3,5 kg, heina 4,0 kg ja põhku 2,0 kg. Kolhoosi üldsuurus 338 ha.

Harri Kuusemets ja Jaan Liiders ühismajandi probleeme lahendamas.

sellest põldu 121 ha. Lehmalt piima 2153 kg.

Raela «Ühisel Jõul» asutamiskoosolekul 18 inimest. Peale valla juhtivate töötajate oli kohal Harjumaa EKP sekretär Meiel ja täitevkomitee esimees Turkestanov.

Esimeheks valiti Alfred Tojak, juhatusse Jaan Uudelt, Jaan Raba, Johannes Rõõmus, Martin Pärdi, Harri Ojaloo ja Leida Saariste. Põllundusbrigadiriks Eduard Soomets, farmijuhatajaks Adeele Kalf. Kolhoosi sissetastumismaks olenevalt kaastoodud inventari väärtusest 25–40 rbl., varatuil 25 rbl.

Peale selle tuli igal kolhoosi perel anda koormakõis ja viljakotte keskmiselt 3 tk., kehvikuil 2 tk.

Kuna kolhoosis käis sageli külalisi, siis nende toitlustajale maksti 5 rbl. köhutäie eest.

Et asju otsustati peamiselt üldkoosolekuil, selle markantseks näiteks on, et 1948. a. kolhoosi eksisteerimise nelja kuu jooksul peeti kaheksa üldkoosolekut.

1949. a. 7. märtsi koosolek tunnistab nähtavasti kõrgemalt saadud soovitusel kohaselt Andres Soo ja Jaan Uuelti kulakuiks ja heidab kollektiivist välja.

Üks näide, kuidas suhtuti uusmaasaajaisse: Harri Ojaloo oli võtnud 1000 rubla laenu hobuse ostuks, mis oli tasumata. Hobune ühistati. Kolhoosi juhatuse nõudis Ojalolt, kes kolhoosist lahkus, 1000

rubla tasumist. Asi anti kohtusse. Kuidas asi lahenes, seda dokumentidest ei leia.

Et raha muutus 1948. a. rareformiga 10 korda kallimaks, nõuti laenu ümberarvestust tegemata ka 10 korda kallimat tagasimaksmist. See-ga uusmaasaajaid mitte ei abistatud, vaid nad said karistada.

15. mail 1949 saatis kolhoos kirja Stalinile, kohustudes saama teravilja 13,2 ts/ha, kartulit 130 ts/ha ja märgatavalt tõstma loomade arvu.

Sama aasta detsembris läks Stalini 70. sünnipäevaks teele tervitustelegramm.

1949. a. oli kolhoosis 15 üldkoosolekut ja 11 juhatust. Koosolekud algasid õhtuti 20–21 paiku.

5. juulil 1950 üldkoosolekul otsustati liituda «Jüriöö» ja «Allika» kolhoosiga.

«Ühisel Jõul» kolhoosi 1949. a. aastaaruannet arhiivis ei leidu.

«Jüriöö» kolhoosi asutamiskoosoleku protokoll puudub. Esimeheks valiti Juhan Randma, brigadiriks Jüri Pürkop ja farmijuhatajaks Elviine Lumiste. Juhatuse kohta andmed puuduvad.

1949. a. 10. aprilli üldkoosolek kinnitab maaomanike kolhoosi astumismaksuks 40 rbl. ja maatutel 20 rbl.

1949. a. aastaaruandest: liikmeid 82, neist töövõimelisi 48. Keskmise teraviljasaak 17,8 ts/ha, kartul 112,6 ts/ha. Lehmi 44 (aastatoodang 1913,8 kg), sigu 26, lambaid

14, kanu 104 ja hobuseid 45 tk. Kolhoosi kogutulu 74 222 rbl.

Töötasu normipäevale: 3,50 rbl. rahas, teravilja 4,4 kg, kartulit 4,5 kg, heina 2,0 kg, põhku 7,0 kg.

«Allika» kolhoosi asutamiskoosolekul 29 inimest. Esimeheks Jüri Jõesar, juhatuse liikmeiks Mihkel Lepik, Otto Sokrates, Aleksander Kase-laan ja Leida Susi. Põllundusbrigadiriks Georg Nõmm, farmijuhatajaks Leida Susi.

Liikmemaks varandusega isikuil 40 rbl., varatuil 20 rbl. 1949. a. oli 13 üldkoosolekut ja 7 juhatuse oma. Üldkoosolekul otsustati isegi ühe vana hobuse müük Rapla laadal ja kolme seapõrsa turult ost seakarja suurendamiseks.

1949. a. aastaaruandest: kolhoosi liikmeid 89, neist töövõimelisi 35. Keskmise teraviljasaak 16,6 ts/ha, kartul 113,5 ts. Rahaline tulu 58 404 rbl.

Lehmi 33 aastatoodanguga 2028 kg, sigu 15, lambaid 10, kanu 119 ja hobuseid 33.

Normipäevale 3,50 rbl. rahas, teravilja 4,1 kg, kartuleid 2,0 kg, heina 3,0 kg ja põhku 7,0 kg.

Teatavasti moodustus ühinenud «Jüriöö» kolhoos endiste «Allika», «Ühisel Jõul» ja «Jüriöö» liitumise teel. Loomulikult liideti kõrgemalt saadud suunitluste järgi. Ühinemiskoosolek sai teoks 1950. a. augustis. Kolhoosi esimeheks valiti Jüri Jõesar.

(Järg pöördel)

Ühisvankril läbi viie aastakümne

(Eelmise lk. järg)

Juhatusse kuulusid Leida Saariste, Leida Susi, Arthur Villard, Eduard Tiits, Eduard Soomets, Mihkel Lepik ja Juhan Randma.

Otulisemate töötajate etteotsa määrati: põllundusala aseesimees — Juhan Randma, loomakasvatuse aseesimees — Leida Susi, I põllundusbrigaadi brigadir — Georg Nõmm, II põllundusbrigaadi brigadir — Jüri Pürkop, III põllundusbrigaadi brigadir — Eduard Soomets, aiandusbrigaadi brigadir — Mari Kuusemets, veisefarmi juhataja — Sinaida Tojak, seafarmi brigadir — Senta Rekkaro, suguhobuste brigadir — Mihkel Lepik, turustaja-varustaja — Arthur Villard, ja tema abilisid — Ida Riisna, Leida Saariste, lade juhataja — Konstantin Laan.

Et esimees Jüri Jõesar suunati Kehtnasse 6kuulistele kursustele, siis jäi tema kohustusi täitma Juhan Randma.

1950. aasta töötulemused: kolhoosi liikmeid 262, neist töövõimelisi 124. Kolhoosi üldpind 1177 ha, sellest põldu 599 ha. Keskmise teravilja-saak 10,9 ts/ha, kartulil 109,5. Piima saadi lehmalt 2285 kg ja kanalt 107 muna. Veiseid 236, neist lehmi 118, sigu 120, lambaid 122, kanu 754 ja hobuseid 121.

Raheline tulu 410 609 rubla. Normipäeva töötasuks maksti rahas 3,28 rubla, teravilja 1,7, kartulit 2,5, heina 1,5 ja põhku 0,5 kg.

Loomatõugude raiioniseerimisel määrati ENSV MN määrusega Rapla rajoon veisetasvatuse eesti mustakirju karja ja seakasvatuse eesti lontkõrvalise seatõu piirkonnaks.

17. veebruaril 1951 kinnitati üldkoosoleku otsusega kolhoosi keskuse projekt. Päevakorrale kerkis valitsuse direktiiv talumajade keskuse seadmisest (õnneks see siinkandis ainult direktiiviks jäigi E. T.).

Sama aasta aprillis otsus-

Kivikorjamisel kolhooside algpäevil.

tati määrata vanuritest abivajajatele materiaalsed toetused. Kuunorm nägi ette 8 kg teravilja, 30 kg kartulit, 15 l piima, 3 kg liha ja 0,8 kg tangaineid.

Augustikuu juhatuses otsustati (vastavalt kõrgemalt saadud korraldusele) moodustada kolhoosi veisekasvatuse arendamiseks töötumik. Ühte lauta koondati 24 parimat tütüübi lehma ja nende talitajaks määrati tublid ja kohusetundlikud Aliise Soomets ja Adeele Kalf.

1950. a. töötulemuste eest sai kolhoos preemiaks veoauto GAZ-51, mis oli ka kolhoosi esimene auto.

17. oktoobril pöördus kolhoos rajooni prokuröri poole kolhoosist üldkoosoleku nõusolekuta lahkunud kolhoosiliikmete korralekutsumiseks. Patuoinas'teks olid Otto Sokrates, Albert Sepp, Artur Riisalu, Ella Sarapuu, Alfred ja Sinaina Toiak. Paraku jäi taotlus hüüdjaks hääleks kõrbes, kuna kolhoosist omavõliliselt lahkujaid ei karistanud ükski seadus. Kunagi hiljem tulid kolhoosi tagasi Albert Sepp, Artur Riisalu ja Ella Sarapuu.

Kuna kolhoos kasvas riigile suhkrupeeti, siis anti vastukaubana kolhoosile suhkrut (kogus teadmata). 50% suhkrut jagati normipäevade eest peedikasvatajatele, 50% teistele kolhoosiliikmetele.

25. detsembril mälestas juhatus surma läbi lahkunud juhatuselise Arthur Villardit, kolhoos ostis pärja ja andis matusteks tasuta transpordi.

Uueks juhatuseliseks valiti Meinhard Almet.

1951. a. töötulemused jäid põhiliselt eelmise aasta tasemele, kartulisaaq vähenes (91,1 ts/ha).

Vähenes kolhoosiliikmete üldarv, sh. ka tööjõuliste oma. Tööjõulisi naisi oli meestest tunduvalt enam.

Väljalüps lehma kohta oli suurenenud 2633 kilogrammini, suurenenud oli sigade ja hobuste arv. Soetati 30 mesilaspereid. Teravilja müüdi riigile 32,7 t, MTJ töötasuks 33,6 t. Kartuli müügi plaanist täideti 50% lihaga.

Raheline tulu 672 701 rubla, tatuli- ja kindlustusmaksuks tasuti ca 95 000.

Normipäeva tasu on sel aastal väljatoomata.

1952. a. 1. märtsil määrati tööle zootehnik ja selleks kinnitati Leida Susi, veisefarmi juhatajaks ja ühtlasi laborandiks Leili Pärn (Võerahanso), väikefarmi juhatajaks Asta Lumiste (Liiders).

7. mail 1952. a. eraldas kolhoosi üldkoosolek 15,2 ha maad rajooni noorhobuste treeningpunkti rajamiseks. Punkt rajati kulakuks tunnistatud Kildemaa taluhoonete baasil.

Majanduslikud tulemused põhiliselt eelmise aasta tasemel või kohati isegi vähenenud.

Tasu normipäevale rahas 3,30, teravilja 0,85, kartulit 1,4, heina 0,5 ja põhku 0,2 kg.

Kasutatavat maad kokku 1826,5 ha, sellest põldu 633 ha, metsa 190 ha.

1953. a. 13. veebruaril valiti kolhoosi esimeheks tagasi Jüri Jõesar, juhatusesse koosseisu Leida Susi, Jüri Pürkop, Eduard Soomets, Georg Nõmm, Mari Kuusemets, Jaan Liiders, Albert Sepp ja Leili Võerahanso.

1953. a. kujunes majanduslikult raskeks, samuti sadas ohtralt igasuguseid «tarku» korraldusi rajoonist. Nii leiti, et kolhoos pole täitnud määrade paaritamise plaani ning esimehel ja tallimehel tuli karistuseks maksta sada rubla iga paaritamata mära eest. Milleks aga kolhoosile nii palju hobuseid vaja oli, selle kohta mõistlik seletus puudub.

1953. a. augustis tuli Rapla Põllumajanduse ja Varumisevalitsuselt hoiatuskiri, et kolhoos pole asunud täitma maa-sikaisanduse riiklikku plaani (0,05 ha).

7. septembril 1953 NLKP KK pleenumi otsuse alusel kustutatakse kolhooside võlgnevus loomakasvatussaaduste müügi kohustuste eest.

Sama aasta septembrikuu määrusega vabastati kolhoosid mativilja maksust.

(Järgneb)

55

JUUBELI PUHUL

65

ELMAR KOLBERG 5. XI

MIHAIL KATTAI 12. XI
VALVE RUUMET 26. XI

PERE KASVU PUHUL

Õnne ja Ain Merdikese
— poeg Martin 23. sept.

VIKTOR JAKOBSON

sünd. 30. dets. 1920
surn. 1. nov. 1991

Vastutav toimetaja ERNI TAMMARU

Raikküla kolhoosi infoleht
Toimetus: 203502 Rapla maakond, Raikküla sjk.
telefon 64 421
Trükiery 400

Tasuta
Maht 0,5 trükipoognat
Tellimise nr. 3207
Rapla Trükiakoda
Rapla, Kalda 2